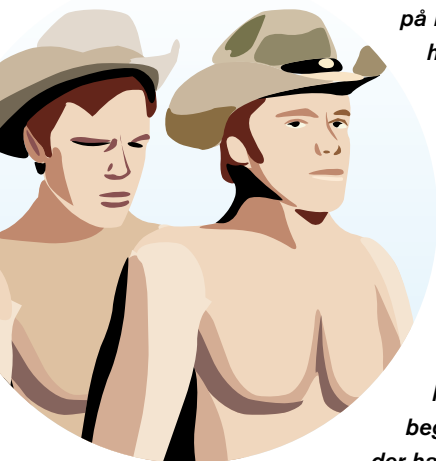

– PORNO ELLER PRAKSIS?

STOP AIDS zoomer i april og maj ind på bareback-begrebet, da det efterhånden er en meget synlig del af bøsse miljøet. Vi bliver nødt til at stille spørgsmålet, om bareback-sex er en del af den store stigning i antallet af nykonstaterede hiv-positive, vi har set i USA og resten af Europa gennem de senere år. Vi prøver at belyse, hvad "bareback" betyder i forskellige sammenhænge og hvordan begrebet spiller ind mellem mænd, der har sex med mænd..

I sidste måned så vi på barebacking, som det udfolder sig i porno-branchen og på internettet. Konklusionen var, at der muligvis kan ske en vis påvirkning af folks adfærd på baggrund af den øgede synlighed af bareback-sex i pornofilm og på nettet. Men man kan ikke dokumentere en direkte sammenhæng mellem bareback-bølgen og stigningen i nykonstaterede hiv-smittede.

Det blev dog fremhævet som et problem, at der er så stor forskel på, hvad der menes med ordet bareback. Nogle mener, at BB signalerer, at man er hiv-smittet. Andre mener det modsatte. Og den usikkerhed i definitionen kan føre til mere usikker sex blandt mænd, der har sex med mænd.

I dette nummer af Panbladet fokuserer STOP AIDS så på bareback i praksis. Vi kaster et blik på sex i vore dages risikosamfund og spørger, hvordan vi mænd, der har sex med mænd, danner os et billede af, hvad der er farligt eller ej, når det drejer sig om hiv og sikker sex.

Skal det være farligt for at være frækt? Og handler barebacking også om et behov for at udfordre sine grænser og udvide sit seksuelle råderum, uanset risikoen for hiv-smitte?

Konsekvent brug af kondom og glidecreme er den sikreste måde at undgå hiv-smitte.

Men hvis du af og til vælger at droppe kondomet, er der trods alt noget, du kan gøre for at prøve at undgå at blive smittet med hiv – eller for ikke at give smitten videre. Det ser vi også på i forbindelse med temaet om barebacking, under overskriften "risikoreduktion", til sidst i artiklen.

Begrebet barebacking og ordet bareback-sex bruges forskelligt af forskellige mennesker.

For nogle er det bare et andet ord for analsex uden kondom. For andre ligger der en klang af noget grænseoverskridende, noget frækt og farligt i ordet. Nogle forbinder det med vilde fester og gang-bang. Andre mener, det mest er noget, der finder sted mellem to fyre, der har mødt hinanden i byen eller på nettet. For nogle er det måske endda noget, der indgår i et fast forhold.

STOP AIDS lægger vægt på, hvad folk foretager sig – ikke hvor, med hvem eller med hvor mange. Vi bruger begrebet barebacking som udtryk for et bevidst valg af analsex uden kondom. Et valg, der kan have en snert af, at man dyrker det frække ved den rå, nøgne kontakt. Der er ikke blot tale om en smutter. Samtidig vælger man derved – uanset om man gør sig det klart eller ej – at se bort fra den øgede risiko for hiv-smitte, der ligger i at dyrke ubeskyttet sex.

Både sikker sex og bareback-sex er et spørgsmål om, hvad du vælger for dig selv, og hvor grænsen går. STOP AIDS' anbefaling er klar: Brug kondom og glidecreme, når du dyrker analsex, og undgå sperm i munden.

Hvad er dit valg?

BAREBACK

SEX I ET RISIKOSAMFUND

Livet i det 21. århundrede beskrives ofte som et liv fuldt af risiko og fare. Den daglige trafik, den globale terrortrussel og diverse epidemier står højt på mediernes dagsorden, og der tales meget om det moderne menneskes evne til at håndtere risiko i sin livsførelse. Skal sikker sex i det 21. århundrede ses i det perspektiv?

Barebacking er måske blot en måde for nogle mænd, der har sex med mænd, at forholde sig til, at der er et element af risiko i deres eget sexliv.

Man kan selvfølgelig vælge at sige, at den risiko er man villig til at løbe. Men ifølge sekretariatschef Jakob Haff fra STOP AIDS skal man bare gøre sig klart, at risikoen eksisterer.

"Risikoen ved analsex uden kondom er overordentlig reel og meget nærværende", siger han.

"Hver gang du tager en risiko, er der et element af russisk roulette – måske går den, måske går den ikke".

Er risiko en relativ størrelse?

Sociologer taler om, at folks opfattelse af risiko ikke altid er rationel. Det vil sige, at vi alle sammen på en eller anden måde forholder os til, hvad der forekommer farligt eller ej uanset, hvad man sådan rent logisk kan sige om det. Mange er for eksempel mere bange for at flyve end for at køre i bil, selvom landevejene er langt farligere end lufttrafikken.

Kunne det forholde sig på samme måde, når det gælder risiko for hiv-smitte ved usikker sex? STOP AIDS' Sexlivsundersøgelser viser, at sikker sex-normen er udbredt: 98% af danske bøsser ved, at kondomer og glidecreme er den sikreste beskyttelse mod hiv, og 80% har besluttet kun at have sikker sex. Alligevel har 26% haft usikker analsex inden for et år. Det smutter altså, det dér med gummi og glid. Ét er sikker sex-normen, noget andet er sikker sex-adfærd.

Undersøgelser fra London viser endvidere, at der er sket en fordobling fra 1998 til 2004 i antallet af bøsser, der har dyrket ubeskyttet analsex med en partner, hvis hiv-status var ukendt eller modsat deres egen. Der er altså en udvikling i retning af mere usikker sex for nogle mænd, der har sex med mænd. Flere smuttere? Tages der flere chancer? Eller vælges sikker sex bevidst fra?

**Bliver dine grænser mere flydende?
Hvis ja, hvordan har du det så med det?**

Skridt for skridt

Det starter måske med en enkelt smutter og tanken om, at der skulle være en større risiko for hiv-smitte, kan være meget fjern. Der er ganske vist stadig en klar overvægt af hiv-smittede barebackere, men en fransk

undersøgelse har vist, at over 40% af alle profiler på et bestemt bareback-site tilhørte ikke-smittede mænd, der har sex med mænd – fyre, der alligevel bevidst vælger at dyrke analsex uden kondom.

Barebacking forbindes ofte med store bareback-fester i for eksempel New York, London, Berlin og på Gran Canaria – parties, hvor mænd mødes i flæng og kondomer er bandlyst. Der findes et decideret kredsløb af den slags fester, som man kan rejse til rundt omkring i verden, hvis man er en hardcore barebacker.

Men bareback-sex er i lige så høj grad noget, der sker hjemme i dobbeltsengen mellem to fyre, der har mødt hinanden på nettet eller i bøsse miljøet. Mange udtaler således i den franske undersøgelse nævnt her, at det er startet i det små. Og hvis de ikke er blevet hiv-smittet, er deres praksis gradvis gledet over i mere og mere bareback-sex. Risikoen bliver en del af deres sexliv, og de ser den som noget, der kan styres. Eller i det mindste som noget, der ikke kan undgås.

Bareback på kanten

STOP AIDS har talt med en barebacker, Morten på 33, om hans sexliv.

Dyrker du altid BB?

For det meste, men er da også sammen med fyre, der ikke er til BB.

Med hiv-smittede eller med ikke-smittede?

Begge dele, men det er jo ikke hver gang, man får spurgt.

Gør du dig nogen overvejelser om hiv?

Ja, klart – det er jo nok ikke særlig sjovt, hvis jeg en dag bliver smittet. Da jeg fik min sidste test, var jeg sikker på, at jeg var smittet – har jo dyrket BB i fire år, så jeg var ret overrasket over, at testen var negativ. Men ved jo ikke, hvordan den ser ud næste gang.

Men det tænder dig så meget, at du fortsætter?

Ja, et kondom på pikken tænder mig af, og det tænder mig, når spermen bliver afleveret "det rigtige sted", om jeg så må sige.

Hvordan reagerer folk på, at du er til bareback?

Oplever tit, at folk farer i flint på chatten over, at man er til BB. Men der skal jo ligesom to til tango – det er jo noget, folk gør frivilligt, ikke et spørgsmål om, at nogle prøver at gøre skade på andre eller lokke andre til noget, de ikke vil. Der var et par fyre på Boyfriend, der opfordrede til en "demonstration" mod et gang-bang, fordi de mente, at det var et bareback party. De ville stille sig op og protestere udenfor den lejlighed, hvor det skulle være. Men det blev vist ikke til noget.

Hvad synes du om den reaktion?

Det er hysteri. Der er nogle, der synes, de er bedre end andre og dømmere folk, der jo bare gør det, de har lyst til. I øvrigt oplever jeg tit, at fyre signalerer på deres profil, at de kun er til sikker sex. Men når man så går dem på klingen, er virkeligheden jo en anden. De vil bare gerne fremstå som nogen, der ikke er til BB – det er totalt dobbeltmoralisk.

Tror du, det er en fordel at være bevidst om, hvad man gør og stå ved det over for sig selv?

Ja, det har da helt sikkert noget at skulle have sagt – også i forhold til, hvor langt man går, eller om man er klar over konsekvenserne af det, man gør. Så man ikke går og bilder sig ind, der ikke er nogen risiko.

Gør du noget for at nedsætte risikoen eller tænder risikoen dig i sig selv?

Risikoen tænder mig overhovedet ikke. Det eneste, der tænder er, at det er rå sex, hud mod hud. Men jeg gør ikke noget for at nedsætte risikoen som sådan.

Er risiko en del af livet, eller noget du kan undgå?

Risiko ikke et rationelt begreb

Der findes forskellige strategier for det, man kan kalde risikoreduktion. Det vil sige analsex uden kondom, hvor man alligevel har gjort noget for at nedsætte risikoen for hiv-smitte.

Budskabet fra STOP AIDS er klart: Analsex med gummi er den bedste beskyttelse mod hiv. Men det er jo ikke alle, der følger det råd altid.

Problemet er derudover, ifølge den franske undersøgelse nævnt tidligere, at manges opfattelse af risiko er irrationel og ikke særlig konkret. For eksempel var det at undgå sexklubber noget, nogle så som

en brugbar strategi til at reducere risiko. Men de gjorde sig ikke nødvendigvis nogen overvejelser om den konkrete risiko ved forskellige former for sex. Opfattelsen af risiko var med andre ord uklar, og derfor var det ifølge svarpersonerne også svært at forholde sig til konkrete måder at reducere risikoen.

Sidst i artiklen vil vi se på et par strategier, nogle bruger for at prøve at reducere risikoen for hiv-smitte ved analsex uden kondom. Men lad os først lige nævne en af de mest brugte, nemlig udvælgelse af partnere til ubeskyttet sex ud fra et kendskab til eller en antagelse om deres hiv-status.

Udvælgelse af sexpartnere

Nogle bareback-sites og -klubber anbefaler, at hiv-smittede boller bareback med hiv-smittede, og ikke-smittede boller bareback med ikke-smittede.

Ud fra de sexlivsundersøgelser, STOP AIDS og Statens Serum Institut har lavet i årene 2000-2003, er der noget, der tyder på, at mænd, der har sex med mænd, i Danmark rent faktisk søger at udvælge partnere i forhold til deres egen hiv-status – især hvis de overvejer at dyrke ubeskyttet sex. En sådan praksis kan i teorien være med til at begrænse spredningen af hiv, selvom den naturligvis aldrig kan erstatte sikker sex.

Men når pulsen banker i et dark-room eller på en sexklub, er det vel svært lige at få spurgt, om ham, du nu har gang i, har samme hiv-status som dig selv. Og én ting er, hvad to hiv-positive vælger at gøre. Noget andet er, hvad der sker når minus og plus mødes.

Giver minus og minus måske plus?

Kan du se på en fyr, hvad hans hiv-status er? Tror du, alle fyre er ærlige omkring deres status? Og er det alle, der kender den selv? Svaret på alle tre spørgsmål er nej!

I Danmark vurderer Statens Serum Institut, at der oven i de cirka 4500, som kender deres hiv-status, er op imod 1000 hiv-smittede, der ikke ved, at de er smittede. Samtidig anslås det, at i Danmark er hver 20ende mand, der har sex med mænd, hiv-smittet.

Det er der ikke noget problem i, så længe man holder sig til sikker sex. Men ud fra den betragtning, at alle er potentielt hiv-smittede, er der altid en risiko, hvis du vælger at dyrke analsex uden kondom. Og hvis du som ikke-smittet vælger konsekvent at dyrke bareback-sex, er det rent statistisk sandsynligvis blot et spørgsmål om tid, før fælden klapper i og din hiv-konto går fra minus til plus. Uanset om du tror, at det er sikkert nok, det du laver.

Er det en risiko, du kan leve med, og er du klar til at tage konsekvensen? Eller kan du gøre mere for at undgå risikofaktoren i dit eget sexliv?

RISIKOREDUKTION – KAN SIKKER SEX

Visse bareback-sites opererer med begrebet "BB-Health", forstået som de forhåndsregler, man kan tage, hvis man nu én gang for alle har besluttet sig for at dyrke BB-sex. Den slags strategier kan aldrig erstatte sikker sex, men de kan måske nedsætte risikoen for hiv-smitte lidt. Risikoreduktion handler om, hvad man kan gøre for at mindske risikoen ved ubeskyttet sex.

En form for risikoreduktion ved analsex uden kondom er, som tidligere nævnt, at vælge en partner, man tror har samme hiv-status som en selv. En anden strategi handler om at vælge position ud fra hiv-status: Hiv-smittede er passive, og ikke-smittede er aktive. Andre igen undgår at få sæd i røven eller søger at nedsætte den belastning røvhul og pikhoved udsættes for ved at bruge ekstra meget glidecreme og kneppe blidt frem for hårdt.

Problemet med alle disse strategier er bare, at de ikke giver nogen konsekvent sikkerhed mod hiv-smitte og på ingen måde kan erstatte kondombrug.

Dels kan du som nævnt ikke være sikker på en andens hiv-status, med mindre han direkte fortæller dig, at han er hiv-smittet – og langt fra alle kender deres egen status. Hvad angår afbrudt samleje, kan du som passiv godt blive smittet af før-sperm, selvom den aktive "står af i Roskilde" – og hvem siger, han rent faktisk når at trække sig ud, inden han kommer?

Den aktive kan godt blive smittet, hvis han boller en fyr, der er hiv-smittet. Og der er også meget stor forskel på, hvor modtagelig og sart røvhul og pikhoved er fra den ene person til den anden, så blid sex og masser af glidecreme er heller ikke en sikker strategi.

Alternative strategier

Uanset risikoen vælger nogle at dyrke analsex uden gummi. STOP AIDS' Sexlivsundersøgelser viser, at i løbet af et år har 1 ud af 4 bøsser og biseksuelle mænd i Danmark haft usikker sex.

Nogle mænd holder op med at dyrke sikker sex, hvis de har haft usikker sex én eller flere gange og har været heldige ikke at blive smittet med hiv. Men selvom man har været heldig, er det ikke sikkert, at heldet varer ved.

STOP AIDS anbefaling er klar. Den bedste måde at undgå hiv-smitte på er ved at følge sikker sex-rådene:

Brug kondom og glidecreme, når du boller, og undgå sperm i munden. Glidecremen skal være vandbaseret eller silikonebaseret.

Hvis du alligevel vælger at have analsex uden kondom, kan du prøve at nedsætte risikoen for hiv-smitte på forskellige måder. Du kan ikke fjerne risikoen, men du kan gøre risikoen lidt mindre.

Nedenfor er en beskrivelse af, hvad nogle fyre vælger at gøre for at prøve at nedsætte risikoen for hiv-smitte, selvom de dyrker analsex uden kondom.

At stå af i Roskilde

"Jeg har tit analsex uden gummi. Til gengæld kommer jeg næsten aldrig i de fyre, jeg boller. Og bliver jeg bollet, vil jeg ikke ha' sperm i mig".

Har du analsex uden kondom, bliver risikoen lidt mindre, hvis du:

- Undgår at få sperm i røven.
- Bruger masser af glidecreme.

Jo mindre sperm, der kommer op i endetarmen, jo mindre er risikoen for hiv-smitte. Derfor kan I nedsætte risikoen for hiv-smitte, hvis den aktive part trækker sig ud, inden han kommer.

Risikoen for hiv-smitte forsvinder dog ikke, for præ-sperm kan indeholde tilstrækkeligt med hiv-virus til at smitte.

GRADBØJES?

Hårdt og hurtigt

"Nogle gange går det stærkt. Jeg kan bedst li' et hurtigt, hårdt knald. Ikke så meget snak, bukserne ned og det hele tager max to minutter – og det er fedest uden".

Har du analsex uden kondom, bliver risikoen lidt mindre ved at følge disse tre råd:

- Når du skal bolle din partner, kan du forberede hans endetarm, inden du trænger ind. Det kan du for eksempel gøre ved at starte med en finger eller to.
- Når du skal bolles af din partner, kan du prøve at slappe af og presse lidt – som om du skulle presse noget ud – idet han trænger ind i dig.
- Brug masser af glidecreme.

Jo hårdere du boller en mand, jo større er risikoen for, at der opstår rifter og småblødninger i endetarmen, som gør det lettere for hiv at passere mellem jer.

Risikoen ved at trænge hurtigt ind er desuden, at endetarmen ikke er klar og derfor trækker sig sammen.

Bolle eller blive bollet?

"Jeg hører til dem, der af og til vælger at have analsex uden kondom. Men så er jeg altid den aktive, da jeg mener, det er sikrere end at være passiv".

Har du analsex uden kondom, bliver risikoen lidt mindre, hvis du:

- Som ikke-smittet vælger at være ham, der boller.
- Som hiv-smittet vælger at være ham, der bliver bollet.
- Bruger masser af glidecreme.

Risikoen for at blive hiv-smittet er mindre for ham, der boller, end for ham, der bliver bollet. Men både den aktive og den passive kan blive smittet med hiv.

At risikoen er mindre for den aktive end for den passive skyldes, at slimhinden omkring urinrøret og slimhinden på pikhovedet er mindre modtagelig for hiv end slimhinden i endetarmen.

For begge mænd gælder det, at glidecreme gør gnidningsmodstanden mindre. Dermed er der mindre risiko for rifter og småblødninger i endetarmen. Derfor bliver risikoen for hiv-smitte mindre for både den aktive og den passive part, når I bruger masser af glidecreme.

Igen er det vigtigt at understrege, at alle disse strategier stadig indebærer en betydelig risiko for hiv-smitte.

Men argumentet for at bringe dem på banen her er, at det trods alt er bedre at overveje denne form for risikoreduktion end slet ingenting at gøre for at reducere risikoen for hiv-smitte, hvis du vælger at dyrke bareback-sex.

Husk, at det bedste råd for at undgå at blive smittet med eller smitte andre med hiv er:

- *at bruge kondom og glidecreme ved analsex*
- *at undgå sperm i munden*

